

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З КУРСУ «КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН»

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

ТЕМА №1: «ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА»

План

1. Конституційне право як галузь права: становлення та розвиток.
2. Поняття, предмет та метод правового регулювання конституційного права в зарубіжних країнах.
3. Джерела конституційного права.
4. Система конституційного права:
 - загальні принципи,
 - норми права: поняття, види,
 - інститути: поняття, види.
5. Конституційно-правові відносини: поняття, зміст, характеристика елементів.
6. Конституційне право як наука.
7. Конституційне право як навчальна дисципліна.

ТЕМА №2: «ТЕОРІЯ КОНСТИТУЦІЇ ТА СУЧАСНІ КОНСТИТУЦІЙНІ МОДЕЛІ»

План

1. Поняття, ознаки та сутність зарубіжних конституцій. Функції конституцій та їх характеристика.
2. Класифікація конституцій зарубіжних країн: мета та критерії класифікації.
3. Об'єкт конституційного регулювання. Дія конституцій.
4. Форма і структура конституцій.
5. Способи прийняття та розробки конституцій в зарубіжних країнах. Установчі збори (Конституції Італії, Індії). Окріпані конституції. Порядок внесення змін і доповнень до конституцій у зарубіжних країнах.

ТЕМА №3: «ДЕРЖАВА ЯК КАТЕГОРІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА. СУЧАСНІ ФОРМИ ДЕРЖАВИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ»

План:

1. Держава як категорія конституційного права: поняття, ознаки, класифікація.
2. Державна влада. Єдність та розподіл влади. Механізм стримувань та протаваг.
3. Поняття, ознаки та структурні елементи форми держави.
4. Форма державного правління: поняття, види, особливості (приклад).

5. Форма державного (політико-територіального) устрою сучасних держав: поняття, ознаки:
- унітарна держава: поняття, види;
 - автономії в зарубіжних країнах;
 - федерації в зарубіжних країнах;
 - конфедерації в зарубіжних країнах;
 - регіоналістська держава;
 - інші форми державного (політико-територіального) устрою.
6. Державний режим: поняття, види.

ТЕМА №4: «КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ ТА ІНШИХ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ»

План:

1. Основи та межі правового регулювання громадських об'єднань.
2. Поняття політичних партій, їх сутність, функції, організація,
3. Класифікація політичних партій. Сучасні партійні системи.
4. Правовий статус об'єднань соціально-економічного та культурного характеру
5. Конституційно-правове регулювання релігійних відносин та їх вплив на політичне життя

ТЕМА №5 «КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОСОБИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ. ПРАВА ТА СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА»

План:

1. Історичний розвиток прав і свобод, дуалізм правового статусу особи; способи визначення у правосуб'єктності.
2. Зміст та способи визначення правового положення людини.
3. Громадянство (підданство): поняття, характерні риси, порядок набуття та припинення. Політична правоздатність. Філіація, натуралізація, усиновлення (удочеріння), оптація.
4. Сутність демократичних прав і свобод. Методи визначення об'єму правосуб'єктності. Положення про формально – юридичну рівність. Правові обмеження прав громадян по політичним мотивам.
5. Класифікація конституційних прав і свобод.
6. Судовий та інший юридичний захист прав і свобод. Механізм реалізації та захист прав і свобод.
7. Поняття і види правових гарантій конституційних прав і свобод в зарубіжних країнах. Конституційні й судові гарантії.
8. Конституційні обов'язки і конституційна відповідальність громадян.

ТЕМА №6 «КОНСТИТУЦІЙНІ ФОРМИ БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО НАРОДОВЛАДДЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ. ВИБОРЧЕ ПРАВО ТА ВИБОРЧІ СИСТЕМИ»

План:

1. Принцип народного суверенітету. Співвідношення безпосередньої і представницької демократії. Основні форми безпосереднього народовладдя.
2. Поняття, соціальна функція та види виборів. Періодичність виборів.
3. Виборче право: поняття та основні принципи. Виборчі кваліфікації (цензи).
4. Виборчий процес, його основні стадії.
5. Сучасні виборчі системи.
6. Референдуми в зарубіжних країнах: поняття, види, порядок проведення. Формула референдуму.
7. Інші форми безпосереднього народовладдя в зарубіжних країнах.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ КОНСТИТУЦІЙНОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИЩИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ. ОСОБЛИВОСТІ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ОКРЕМИХ ДЕРЖАВ

ТЕМА №7: «ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВЧОЇ ВЛАДИ. ПАРЛАМЕНТИ ТА ПАРЛАМЕНТАРИЗМ»

План

1. Становлення та розвиток парламентаризму в світовій практиці. Теорія парламентаризму.
2. Парламент і парламентаризм. Поняття і соціальні функції парламенту.
3. Структура та класифікація парламентів зарубіжних країн. Порядок формування палат парламентів
4. Кількісний та якісний склад парламентів, правовий статус парламентарія. Депутатський мандат. Імунітет. Індемнітет. Імперативний мандат. Вільний мандат.
5. Внутрішня структура палат парламентів (керівні органи, парламентські комісії (комітети), депутатські групи та фракції).
6. Порядок роботи парламенту: сесії та загальні парламентські процедури.
7. Законодавчий процес: поняття, особливості, стадії. Внесення до законопроекту, коло суб'єктів законодавчої ініціативи; обговорення законопроекту; порядок внесення змін, поправок, доповнень до законопроекту; прийняття законопроекту та види голосування; затвердження законопроекту і набуття сили.
8. Парламентський контроль за діяльністю органів державної влади.

ТЕМА №8: «КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ГЛАВИ ДЕРЖАВИ»

План:

1. Загальна характеристика інституту глави держави. Місце роль глави держави в системі розподілу влади. Поняття та юридичні форми глави держави.
2. Монарх: правовий статус, системи спадкування престолу, повноваження.

3. Президент: правовий статус, порядок обрання, компетенція, заміщення, відповідальність.
4. Допоміжні органи при главі держави.

ТЕМА №9: «УРЯДИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: АНАЛІЗ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ»

План

1. Місце уряду в системі вищих органів влади. Поняття, склад та призначення уряду.
2. Порядок формування урядів. Види урядів: однопартійний уряд, коаліційний уряд, службовий уряд, уряд меншості, уряд національної єдності, безпартійний уряд, тимчасовий уряд.
3. Компетенція урядів, урядова правотворчість, регламентарні акти. Співвідношення регламенту та закону. Делеговане законодавство: суть, види, засоби контролю над ним.
4. Структура та організація урядів. Глава уряду: правове положення, призначення, роль. Міністерства та відомства. Урядові комітети та інші допоміжні органи. Консультативні органи при центральних відомствах.
5. Конституційно-правова, політична, кримінальна, цивільно-правова, дисциплінарна відповідальність урядів зарубіжних країн.

ТЕМА №10: «КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ СУДОВОХ ВЛАДИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ»

План

1. Поняття судової влади, її місце та роль в системі поділу влади.
2. Конституційні основи організації судової влади.
3. Системи судових органів. Органи і посадові особи, що сприяють здійсненню судової влади.
4. Конституційні принципи здійснення судової влади.
5. Конституційно-правовий статус суддів в зарубіжних країнах.

ТЕМА №11: «МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ»

План

1. Загальна характеристика та основні принципи місцевого самоврядування.
2. Системи місцевого самоврядування.
3. Порядок формування органів місцевого самоврядування.
4. Структура, склад та порядок роботи органів місцевого самоврядування.
5. Компетенція органів місцевого самоврядування, їх взаємодія з органами державної влади.

**ТЕМА №12: «КОНСТИТУЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ (НАГЛЯД) В
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ»**

План

1. Поняття конституційного контролю (нагляду).
2. Види конституційного контролю в світовій практиці.
3. Правовий статус органів конституційного контролю. Конституційна юстиція та конституційне судочинство.
4. Компетенція органів конституційного контролю.
5. Органи та заклади, що сприяють здійсненню судової влади (прокуратура, адвокатура, інші допоміжні органи).

**ТЕМА №13: «ОСОБЛИВОСТІ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА
ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ»**

План

1. Правова природа Європейського Союзу.
2. Правовий статус громадян Європейського Союзу.
3. Правовий статус держав-членів у Європейському Союзі.
4. Конституційно-правове регулювання членства держав у Європейському Союзі.